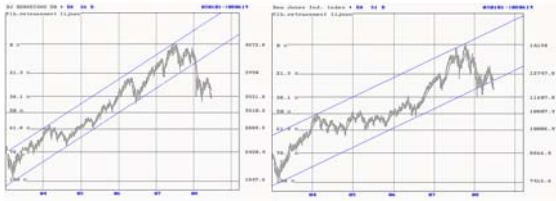

Pax Americana

Geruime tijd al vraagt de reactie van de Amerikaanse en Europese beurzen op de in de VS ontstane kredietcrisis om een verklaring. Op het eerste gezicht zou namelijk een veel sterkere reactie dan tot nu toe zichtbaar was van beurzen in de VS op de ontwikkelingen verwacht mogen worden.

Ten einde wat helderheid te krijgen in deze zal met behulp van verschillende uitgangspunten geprobeerd worden dit merkwaardige fenomeen te begrijpen. De te behandelen denkmodellen zijn:

1. Amerikanen zijn niet op de hoogte van de ernst van de situatie en handelen daarom zorgeloos.
2. De situatie is minder ernstig dan hij zich laat aanzien en de Amerikanen zien dat beter dan de Europeanen.
3. De werkelijke problemen doen zich voor (of gaan zich voordoen) in Europa en niet in de VS, dus waarom paniek in de VS.

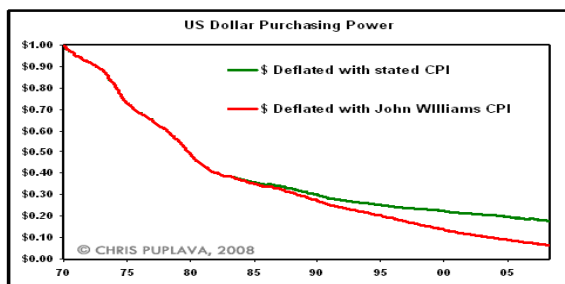
Ad.1.

John Williams van Shadow Government Statistics (SGS) wijst al geruime tijd op de neiging van de VS-autoriteiten een te rooskleurig beeld van de economische werkelijkheid te schetsen. Het bureau of Labour Statistics (BLS) manipuleert om redenen van politieke beïnvloeding en social engineering statistische gegevens aldus Williams. Enkele voorbeelden van de daarbij gebruikte technieken worden hierna gegeven.

Enkele technieken ter beïnvloeding van het prijsindexcijfer (CPI):

- In de 80 er jaren werden in de CPI de huizenprijzen vervangen door de huren die minder sterk stegen.
- In de 90 er jaren werd de vooronderstelling ingebouwd dat consumenten duurder goederen zelfstandig en automatisch zouden vervangen door goedkoper goederen met een verwante gebruikswaarde. (substitutie)
- Productverbetering wordt in de CPI doorberekend als een prijsverlaging, dus een tweemaal snellere computer voor de zelfde prijs wordt in de statistieken verwerkt als een 50% prijsverlaging.
- Voedsel en energieprijzen worden niet meer opgenomen in de kerninflatie.

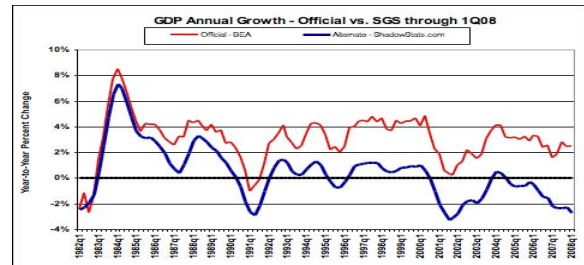
Gevolg van deze aanpassingen is een te laag inflatiecijfer. BLS komt op ca 4% terwijl SGS op minimaal 12% komt. Dat heeft gevolgen voor de koopkracht en voor de juistheid van het cijfer van de economische groei.

Technieken ter vervalsing van het algemene beeld zijn o.a.:

- De federale tekorten worden systematisch te laag voorgesteld door te werken met "unified budgets". De kosten voor militaire operaties en bv gezondheidszorg blijven zo buiten het gerapporteerde tekort.
- Groei van werkloosheid e.d. wordt over steeds kortere perioden gerapporteerd.
- M3 (groei liquiditeitsmassa) cijfers worden niet meer gepubliceerd.
- Gevangenen en mensen die de laatste 30 dagen niet actief naar werk zochten worden niet als werklozen meegeteld.

In Q1 van 2008 leidde dat tot de volgende verschillen in statistische verslaglegging. BLS: werkloosheid 5,5% en economische groei ca 2%. SGS: werkloosheid 12% en economische groei -2,5%.

Naar het zich laat aanzien zijn de Amerikanen dus inderdaad slecht geïnformeerd door hun eigen overheid en zien ze de ernst van de situatie, wellicht mede daardoor, onvoldoende in.

Niet alle Amerikanen hebben last van beïnvloeding door te optimistische BLS-cijfers; het meest recente Social Report van SGS maakt gewag van o.a. de volgende ontwikkelingen.

- Er is nu sprake van een zich verdiepende recessie die gepaard gaat met een oplopende inflatie. De oorzaken zijn gelegen in de monetaire en fiscale politiek.
- De schulden van overheden (65.000-80.000 miljard – dit zijn schattingen- aan obligaties alleen al voor overheden) en particulieren zijn in de VS inmiddels zo groot dat aflossing niet meer tot de reële mogelijkheden behoort.
- De inflatie is niet echt vraaggedreven maar ze komt uit de hoek van de kosten en (geïmporteerde) grondstoffen.
- Nieuwe geldschepping leidt tot een steeds snellere verwatering van de geldwaarde, er worden al parallellen getrokken met de Weimar republiek.
- Als de inflatie zich volgens verwachting versnelt tot hyperinflatie is het proces onbeheersbaar. De M3 groeit historisch gezien te hard.
- De industrie is in de VS thans <10% van de economie; het handels-tekort is dus voorlopig blijvend.
- De reële lonen dalen al jaren en de vermogenspositie van de middenklasse is uitgehold door inflatie, dalende huizenprijzen, outsourcing van industriële productie en uit de hand gelopen schuldsituaties.
- Economische instrumenten werken niet meer, de rente kan niet of nauwelijks omlaag of omhoog, fiscale stimulering is niet meer mogelijk en voor extra uitgaven is geen ruimte. Bovendien wordt geïmporteerde inflatie niet bestreden met een renteverhoging.
- Grote inkomensverschillen verdiepen een crisis. De inkomensverschillen in de VS zijn nu groter dan ten tijde van de grote depressie.
- De recessie zal na een versnelling van de inflatie uitmonden in een majeure depressie.

Ad .2.

Te stellen dat de situatie minder ernstig is dan het lijkt is gezien het voorgaande nogal gedurfd. Toch zijn er zeker in kringen van de (Amerikaanse) overheid, monetaire autoriteiten en bankwezen nog steeds geluiden te vernemen die in die richting wijzen. Gesproken wordt dan van de veerkracht en creativiteit van de Amerikaan en zijn economie. Zeker is dat de Amerikanen inderdaad creatief zijn geweest door hun oninbare schulden te verpakken als belegging en door te schuiven naar de rest van de wereld. De houders van Amerikaanse staatsobligaties zijn gijzelaars van hun eigen exportoverschotten geworden. Europese financiële instellingen die CDO's e.d. hebben gekocht hebben waarschijnlijk nog steeds niet volledig in beeld welke problemen ze hebben binnengehaald. Zo bezien is de reactie van de Europese beurzen en vooral van de financials te begrijpen.

Ad.3.

De basis van de economie van het Romeinse rijk was de (gratis) levering van goederen en diensten door de onderworpen gebieden in ruil voor vrede en bescherming, de "Pax Romana". Wel beschouwd doen de Amerikanen via het internationale monetaire stelsel en de betaling met ongedekte dollars / leningen voor importoverschotten / begrotingstekorten die qua omvang en tijdsduur ongekend zijn, eigenlijk hetzelfde. Ze verplaatsen de lasten van hun welvaart en militaire expansie naar hun "protegés". Sinds het aantreden van de regering Bush wordt bescherming tegen het "rijk van het kwaad" ook weer ongevraagd (Irak) gegeven.

De heftige reactie van de Europese beurzen op het Amerikaanse gevaar van hyperinflatie en depressie is niet onbegrijpelijk. Veel bankbalansen zijn door de monetaire expansie minder solide geworden en een afzakking van de groei die gepaard gaat met inflatie, wordt ook in Europa manifest. De werkelijke problemen komen uit de VS en daar zullen ze zeker de zwaarste gevolgen hebben. Wat er daarna aan problemen voor Europa overblijft is ernstig genoeg om de waargenomen beursreacties te rechtvaardigen en nieuwe reacties te verwachten. Ook de Amerikaanse vrede heeft een hoge prijs.